26/10/2020

Ο Άγιος Δημήτριος σώζει τη Θεσσαλονίκη από λοίμωξη χειρότερη του κορωνοϊού

/ Γνώμες

- Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης, Ομότιμος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

1. Ποιοι είναι Νεοβαρλααμίτες, οι μασκοφόροι ή οι μασκομάχοι;

Σε προηγούμενο κείμενό μας παρουσιάσαμε τον δεύτερο πολιούχο της Θεσσαλονίκης, τον Άγιο Γρηγόριο Παλαμά, ο οποίος βρέθηκε προσωρινά στο νησί της Λήμνου (1349-1350, η οποία την περίοδο εκείνη δεν είχε επίσκοπο, και με τις προσευχές του σταμάτησε λοιμική νόσο που ταλαιπωρούσε πολίχνη του νησιού, και ενώπιον της οποίας οι ιατροί αδυνατούσαν να προσφέρουν κάποια βοήθεια[1]. Εξηγούσαμε εκεί ότι για δύο λόγους ασχοληθήκαμε με το θέμα.

Εν πρώτοις λόγω της εορτολογικής επικαιρότητος που προέβαλλε για δεύτερη φορά την εορτή του Αγίου Γρηγορίου Παλαμά (Β΄ Κυριακή των Νηστειών). Η πρώτη μνήμη του, ως γνωστόν, είναι στις 14 Νοεμβρίου. **Ο δεύτερος λόγος που μας παρακίνησε ήταν το ότι με πρόσχημα την λοίμωξη του κορωνοϊού αγνοήθηκε η θαυματουργή ενέργεια της άκτιστης Χάρης του Θεού, της οποίας ο κατ᾽ εξοχήν κήρυκας είναι ο Άγιος Γρηγόριος**

, αμφισβητήθηκε η δυνατότητα του Θεού και των Αγίων να θεραπεύουν ασθένειες, ακόμη και θανατηφόρες λοιμώξεις, και το χειρότερο, που συνιστά ασέβεια και βλασφημία, διακηρύχθηκε ότι με το κορυφαίο και αγιώτατο Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας μεταδίδονται οι διάφοροι ιοί, γι᾽ αυτό και πρέπει να αποφεύγουν οι πιστοί να μεταλαμβάνουν την Θεία Κοινωνία.

Γράψαμε ότι η υπερβολική και αποκλειστική εμπιστοσύνη στην ιατρική επιστήμη και η αγνόηση ή άρνηση της άκτιστης ενέργειας του Θεού, όπως έπραττε ο Βαρλαάμ ο Καλαβρός, τον οποίο καταπολέμησε και ενίκησε ο Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς, συνιστά ανανέωση της αιρέσεως του Βαρλαάμ. Επομένως, όσοι αρνούνται την θαυματουργή ενέργεια των Μυστηρίων, των Αγίων Εικόνων, των Αγίων Λειψάνων, την ιερότητα των Ναών, και στηρίζονται μόνον στην περιορισμένων δυνατοτήτων ανθρώπινη σοφία και επιστήμη, η οποία και με την λοίμωξη του Κορωνοιού απέδειξε την αδυναμία της, είναι Νεοβαρλααμίτες. Γράφαμε επί λέξει εκεί τον περασμένο Μάρτιο: «Όταν αμφισβητούμε την άκτιστη Χάρη του Θεού που ενεργεί επί των κτισμάτων και, όταν χρειασθεί, θαυματουργεί, και αντί να εμπιστευόμαστε τον Θείο Φωτισμό επικαλούμαστε τον Ορθό Λόγο και την Επιστήμη.

Η θέση αυτή, απολύτως ορθή για όσους έχουν μελετήσει τα έργα και την διδασκαλία του Αγίου Γρηγορίου Παλαμά, υιοθετήθηκε από πολλούς κληρικούς και θεολόγους που επέκριναν την αθεολόγητη, εικονομαχική, αγιομαχική, αντιπατερική συμφωνία της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου και πολλών ιεραρχών και θεολόγων με τα εκκλησιομαχικά, μυστηριομαχικά, εικονομαχικά μέτρα που έλαβε η κυβέρνηση με πρόσχημα τον Κορωνοιό. Ενόχλησε για την αλήθεια της και την πειστικότητά της, γι᾽ αυτό επιχειρήθηκε αμαθώς και αθεολογήτως, χωρίς επίκληση και παραπομπή στα σχετικά κείμενα του Αγίου Γρηγορίου, επιφανειακή και αδύναμη αναίρεσή της, που υπενθυμίζει αυτό που λέγει ο λαός: όταν δεν υπάρχουν επιχειρήματα, «Άλλα λόγια λέτε βρε παιδιά». Αναφερόμαστε σε κείμενο του αγνώστου μας θεολόγου Ιωάννη Μπουγά με τίτλο «Ο Νεοβαρλααμισμός των αρνητών της μάσκας»[3]. Επικαλείται γενικώς και αορίστως τον Άγιο Γρηγόριο Παλαμά, χωρίς κειμενική και βιβλιογραφική κατοχύρωση, και αντιστρέφει ανεπιτυχώς τα πράγματα επιρρίπτοντας τον Νεοβαρλααμισμό όχι σε όσους έκλεισαν τους Ναούς και εισήγαγαν και άλλη αίρεση, της μόλυνσης από την Θεία Ευχαριστία και τις Άγιες Εικόνες, αλλά σε όσους αρνούμαστε την χρήση της μάσκας στους ιερούς ναούς. Το συμπέρασμα της μη έρευνας και μη μελέτης του θέματος παρατίθεται στο τέλος του άρθρου του ως εξής: «Ας σταματήσουν λοιπόν όλοι αυτοί οι αρνητές της χρήσεως της μάσκας να αναβιώνουν νεοβαρλααμιτικές δοξασίες, εκμεταλλευόμενοι την θεολογική απαιδευσία των απλών και ευσεβών Χριστιανών, αναβίωση η οποία έχει ολέθριες συνέπειες για την ζωή των

συνανθρώπων μας» [4].

Εμείς, για να ενημερώσουμε και τους απλούς και ευσεβείς Χριστιανούς, θα αναφερθούμε στην συνέχεια στο πως έσωσε ο Άγιος Δημήτριος την Θεσσαλονίκη από φοβερή λοίμωξη, χειρότερη από αυτήν του κορωνοϊού, και πως θα έπρεπε η Διοικούσα Εκκλησία σήμερα και όσοι την υποστηρίζουν να ακολουθήσουν την αιωνόβια Παράδοση μεγάλων Αγίων και Διδασκάλων.

2. Γιατί αναφερόμαστε στην θαυμαστή διάσωση της Θεσσαλονίκης από την θανατηφόρο λοίμωξη;

Για τους ίδιους λόγους που αναφερθήκαμε στην διάσωση της Λήμνου από τον Άγιο Γρηγόριο Παλαμά, ενισχυμένους μάλιστα τώρα, θα παρουσιάσουμε σύντομα το πως διασώθηκε η Θεσσαλονίκη στο τέλος του 6ου αιώνα, το 597 μ.Χ., από μία πρωτοφανή λοίμωξη στα ιατρικά χρονικά, η περιγραφή των συμπτωμάτων της οποίας, όπως θα δούμε στη συνέχεια, αξίζει να μελετηθεί ερευνητικά και από τους ιστορικούς των ιατρικών πράξεων, επιτυχών και ανεπιτυχών.

Βρισκόμαστε εν πρώτοις στα προεόρτια της μεγάλης εορτής του Αγίου Δημητρίου (το άρθρο γράφτηκε λίγες μέρες πριν), στην «Μεγάλη Εβδομάδα» του Αγίου Δημητρίου, όπως καθιερώθηκε να χαρακτηρίζεται και να εορτάζεται στην Θεσσαλονίκη η προ της εορτής εβδομάδα, με λειτουργικές εκδηλώσεις ανάλογες εκείνης της Μεγάλης Εβδομάδος προ του Πάσχα. Αρμόζει, επομένως, να αναφερθούμε σε θαύματα που ετέλεσε ο Άγιος Δημήτριος, τα οποία εδόξασαν τον Θεό και τον Άγιο, και συνετέλεσαν στο να τιμηθεί και να αγαπηθεί τόσο πολύ από τους Θεσσαλονικείς, όσο σπανίως άλλος άγιος σε άλλη πόλη της Χριστιανοσύνης. Θεσσαλονίκη και Άγιος Δημήτριος ταυτίζονται· ο Άγιος είναι το alter ego της Θεσσαλονίκης.

Η Θεσσαλονίκη είναι η μοναδική πόλη στην ιστορία της ανθρωπότητος με ιστορικό βίο δύο χιλιάδων τριακοσίων τριάντα πέντε ετών (315 π.Χ. – 2020 μ.Χ.), που δεν παρήκμασε ποτέ, αλλά και εν μέσω δυσχερών περιπετειών και κατακτήσεων κράτησε την ελληνικότητα, την ζωντάνια και την σημασία της, ως μεγάλου εμπορικού και πολιτιστικού κέντρου.

Κατά το συντριπτικά δε μεγαλύτερο μέρος του ιστορικού της βίου, (1700 περίπου έτη) αυτό κατορθώθηκε με τις θαυματουργικές επεμβάσεις του Αγίου, όπως αυτές περιγράφονται στα πολιουχικά θαύματα με τα οποία εξεδίωκε τους επίδοξους κατακτητές, Σλάβους, Αβάρους, Άραβες, ή όταν για λόγους θείας παιδαγωγίας επέτρεψε την άλωσή της, επενέβη τελικά και την επανέφερε στον ελεύθερο βίο, όπως συνέβη με την επώδυνη και βάρβαρη τουρκική κατάκτηση που κράτησε τετρακόσια ογδόντα δύο χρόνια (1430-1912) και τερματίστηκε την ημέρα της μνήμης του, στις 26

Οκτωβρίου 1912. Είναι ο κατ᾽ εξοχήν, ο πρώτος, πολιούχος της Θεσσαλονίκης, γέννημα και θρέμμα της πόλεως, διδάσκαλος των νέων, ανώτατος αξιωματούχος της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, και τελικώς μεγαλομάρτυς, φιλόπολις κηδεμών και προστάτης. Γι᾽ αυτό και επί αιώνες ψάλλουμε το απολυτίκιό του: «Μέγαν εύρατο εν τοις κινδύνοις σε υπέρμαχον Θεσσαλονίκη, αθλοφόρε τα έθνη τροπούμενον».

Ο δεύτερος λόγος της αναφοράς μας στην θαυμαστή διάσωση από τη φοβερή λοίμωξη είναι ο εξής: Επιθυμούμε να επισημάνουμε ότι οι περισσότεροι από τους Θεσσαλονικείς που σώθηκαν τότε, γλύτωσαν από την θανατηφόρο νόσο, επειδή κατέφυγαν, «πατείς με πατώ σε», ο ένας πάνω στον άλλο, στον ναό του μεγαλομάρτυρος, στον ναό του Αγίου Δημητρίου. **Έξω εθέριζε η αληθινή πανδημία· δεν υπήρχε σπίτι που να μη θρηνούσε νεκρό ή νεκρούς. Δεν υπήρχαν υγιείς, για να περιποιηθούν τους ασθενείς ή να θάψουν τους κεκοιμημένους, ούτε τάφοι για να υποδεχθούν τα σώματά τους**. **Δεν μπορούσε άραγε ο Άγιος να θεραπεύσει και τους εκτός του ναού ασθενείς επικαλούμενος τον παντοδύναμο Θεό; Ασφαλώς μπορούσε. Ήθελε όμως να δείξει την ανθρώπινη αδυναμία και την παντοδυναμία του Θεού. Έξω από τον ναό οι γιατροί δεν μπορούσαν να κάνουν τίποτε. Μέσα όμως στον οίκο Του, που χαρακτηρίζεται και ως κομμάτι του ουρανού στη γη, ο παντοδύναμος Θεός και ο ένοικος του ναού Άγιος Δημήτριος εθεράπευαν πλήθη ανθρώπων, και οδηγούσαν έτσι σε θεογνωσία και μετάνοια.**

Ο Άγιος στο όνομα του οποίου τιμάται ο ναός, μένει στον ναό

Αυτό επισημαίνει μετά από πολλούς αιώνες ο αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης Άγιος Συμεών ο Μυσταγωγός (1416/17-1429), ο οποίος κωδικοποιεί την λειτουργική τάξη της Εκκλησίας και εκφράζει γνήσια την Πίστη και την Παράδοσή της. Σε κείμενό του, το οποίο παρουσιάσαμε σε προηγούμενη μελέτη μας με τίτλο: «**Προσβολή των δογμάτων της Εκκλησίας και της ιερότητας των ναών με πρόσχημα τον Κορωνοϊό**»[5], **μας λέγει ότι ο ναός αφιερώνεται στον Θεό και είναι πλέον οίκος Του, μέσα στον οποίο κατοικεί. Και ο Άγιος επίσης, στο όνομα του οποίου τιμάται ο ναός, μένει στον ναό, σαν σε δικό του σπίτι:** « **Ο ναός αφιέρωται τω Θεώ, και αυτού εστίν οίκος· και αυτός εστίν εν αυτώ. Και ο επικληθείς δε δούλος αυτού εν αυτώ μένει ως εν οικείω σκηνώματι». Με την ψυχή του ο Άγιος παρευρίσκεται αοράτως, και πολλές φορές είναι και σωματικά εκεί με τα λείψανά του «και θεία δυνάμει και χάριτι ενεργεί** ». **Μέσα στους ναούς ενεργοποιούνται θείες δυνάμεις και εμφανίσεις Αγγέλων και Αγίων, επιτελούνται θαύματα, εκπληρώνονται τα αιτήματα και θεραπεύονται οι ασθενείς: «Θείαι γαρ δυνάμεις ενεργούνται εν τοις ναοίς, και αγγέλων εμφάνειαι και αγίων· και σημεία τελείται· και τα**

αιτήματα δίδοται· και ιάματα χορηγείται».

Ακόμη και τα άψυχα αντικείμενα που βρίσκονται στο ναό, τα νερά και οι πέτρες και οι κίονες και τα πέπλα και τα σίδερα μας αγιάζουν, όχι βέβαια από μόνα τους, διότι ως κτίσματα άψυχα από μόνα τους δεν έχουν τίποτε. Ενεργούν όμως με τη Χάρη του Θεού που την επικαλούμαστε, και με το να αναφέρουμε το όνομα του Θεού, για να αγιασθούμε εμείς. Όπου λοιπόν υπάρχει ονομασία και επίκληση του ονόματος του Θεού που εδημιούργησε τα πάντα, της Αγίας Τριάδος, που είναι ο μόνος αληθινός Θεός, εκεί είναι όλα άγια και όλα αγιάζουν και θεραπεύουν και σώζουν με την Χάρη του Θεού: «Και τα εν αυτοίς δε τοις ναοίς άψυχα ύδατά τε και λίθοι και κίονες και πέπλα και σιδήρια ενεργεί· ουκ αφ᾽ εαυτών, πως γαρ, άψυχα και κτίσματα Θεού όντα, και μηδέν αφ᾽ εαυτών έχοντα; Όμως ταύτα ενεργεί τη του Θεού χάριτι εν τούτοις επικληθείση, και του θείου εν τούτοις επονομασθέντος ονόματος, ιν᾽ αγιασθώμεν ημείς. Όπου τοίνυν Θεού ονομασία τε και επίκλησις του πάντα πεποιηκότος, της μακαρίας Τριάδος, του μόνου όντος Θεού, άγια πάντα, και ενεργεί πάντα, και ιάται και σώζει τη χάριτι» [6].

Δυστυχώς υπάρχουν κληρικοί και θεολόγοι υποστηρικτές των κρατούντων, εχθροί όμως του Θεού και της Εκκλησίας, οι οποίοι, για να δικαιολογήσουν το κλείσιμο των ναών και την μασκοφορία μέσα στους ναούς, διατείνονται ότι ο Θεός ενεργεί και δρα και έξω από τους ναούς και δεν πρέπει να περιορίζουμε την ενέργειά του μόνο μέσα στην Εκκλησία. Δεν αντιλαμβάνονται ότι με αυτό τους το επιχείρημα αποϊεροποιούν τους ναούς, τους απογυμνώνουν από τον θείο και ιερό χαρακτήρα τους, τους εξισώνουν με τα κοινά κτίσματα και κτίρια, τα καταστήματα, τα γήπεδα, τα γραφεία, τις διάφορες αίθουσες, σε αντίθεση με το σύνολο της Ορθόδοξης Παράδοσης και ζωής, σε αντίθεση με την διαχρονική Πίστη της Εκκλησίας; Ασφαλώς ο Θεός είναι πανταχού παρών και ενεργεί και έξω από τους ναούς.

Στους ναούς όμως είναι ξεχωριστή, έντονη διαρκής και πληθωρική η ενέργεια της Χάριτος, ώστε να γνωρίζουν οι πιστοί που να καταφύγουν για να ζητήσουν βοήθεια. Και είναι ξεχωριστή και πληθωρική η ενέργεια της Χάριτος, διότι, όπως μας εξήγησε ο Άγιος Συμεών, κατ᾽ εξοχήν εκεί και πληθωρικά επικαλούμαστε συνεχώς και αδιαλείπτως το όνομα του Θεού με τις προσευχές και τις ακολουθίες, με την συνεχή τέλεση της Θείας Ευχαριστίας, με την παρουσία των Αγίων Εικόνων και των Ιερών λειψάνων, με την ακολουθία των Εγκαινίων και την δι᾽ αυτής αφιέρωσή τους στον Θεό και στους Αγίους, των οποίων τα ονόματα φέρουν. Ο ναός είναι ιατρείο, θεραπευτήριο, νοσοκομείο, ψυχικών και σωματικών νοσημάτων, και διαθέτει όλα τα φάρμακα της σοφίας και της δύναμης του Θεού και των Αγίων.

Σε δάσος κοντά στην Κωνσταντινούπολη θεράπευσε η Θεοτόκος, η Ζωοδόχος Πηγή, τον τυφλό που φρόντιζε ο αυτοκράτωρ Λέων ο Μακέλης, ο Μέγας, πριν γίνει βασιλιάς. Εκεί όμως με συμβουλή της Παναγίας κτίζει ναό, τον περίφημο ναό της Ζωοδόχου Πηγής του Μπαλουκλή, και στον ναό αυτό εκδηλώθηκε η ιαματική και θεραπευτική δύναμη της Θεοτόκου. Εκπλήσσεται κανείς διαβάζοντας τα είδη των νοσημάτων που θεραπεύθηκαν εκεί, όπως μας τα παρουσιάζει το Συναξάρι της Παρασκευής της Διακαινησίμου Εβδομάδος. Γι᾽ αυτό και σε προηγούμενο κείμενό μας με τίτλο «Οι μασκοφόροι και οι υποστηρικτές τους δεν άκουσαν για τα θαύματα της Παναγίας» [7] δημοσιεύσαμε το απολυτίκιο της Ζωοδόχου Πηγής και δύο τροπάρια από τον κανόνα της Παναγίας στην ακολουθία του Μικρού Αγιασμού, ώστε να εντραπούν όσοι εξισώνουν τους ναούς με τα άλλα κοσμικά κτίσματα και κτίρια και αρνούνται την ιερότητα και την ιδιαιτερότητά τους.

Το απολυτίκιο είναι ποίημα του λογίου Ιεράρχου του 11ου αιώνος Ιωάννου Μαυρόποδος, επισκόπου Ευχαίτων του Πόντου, ο οποίος συνέστησε και την εορτή των Τριών Ιεραρχών και συνέθεσε και την ακολουθία τους:

Το απολυτίκιο της Ζωοδόχου Πηγής:

«Ὁ ναός τῆς πηγῆς σου, ἀειπάρθενε Δέσποινα, οὐρανίων χαρίτων καί θαυμάτων πεπλήρωται. Ἐν τούτῳ γάρ τεράστια φοβερά τελοῦνται καί σωμάτων καί ψυχῶν θεραπεύονται τά πάθη, καί τῶν δαιμόνων φάλαγγες διώκονται. Δόξα τῇ παρουσίᾳ σου Ἁγνή! Δόξα τῇ ἐπισκέψει σου, δόξα τῇ πρός ἡμᾶς ἀπείρῳ φιλευσπλαχνίᾳ σου!».

Τα τροπάρια από τον κανόνα του Μικρού Αγιασμού:

«Ὁ ναός σου Θεοτόκε, ἀνεδείχθη ἰατρεῖον νοσημάτων ἄμισθον, καί θλιβομένων ψυχῶν παραμύθιον».

«Τίς προστρέχων τῷ ναῷ σου Θεοτόκε, οὐ λαμβάνει ταχέως τήν ἴασιν, ψυχῆς τε ὁμοῦ καί τοῦ σώματος, ἄχραντε;»

3. Η πρωτοφανής «παμφάγος καί παντοφθόρος» λοίμωξη της Θεσσαλονίκης

Ας επανέλθουμε όμως στην διάσωση της Θεσσαλονίκης από την φοβερή λοίμωξη, την οποία ο συγγραφεύς στην σχετική διήγηση χαρακτηρίζει ως παμφάγο και παντοφθόρο, που ξεπέρασε όλες τις δοκιμασίες που έστειλε παιδαγωγικά στους ανθρώπους ο Θεός. Η διήγηση περιλαμβάνεται στο Γ΄ κεφάλαιο του Α΄ Βιβλίου των θαυμάτων του Αγίου Δημητρίου που φέρει τον τίτλο «Διήγησις Θαυμάτων». Το πρώτο αυτό βιβλίο περιλαμβάνει δεκαπέντε κεφάλαια με ισάριθμα θαύματα. Το Γ΄ κεφάλαιο που μας ενδιαφέρει εδώ επιγράφεται «Περί του λοιμού» και ο συγγραφεύς δηλώνει ότι είναι αυτόπτης μάρτυς, όπως και πολλών άλλων θαυμάτων του Βιβλίου. Συγγραφεύς είναι ο αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης Ιωάννης, ο οποίος αρχιεράτευσε στην Θεσσαλονίκη μεταξύ των ετών 610-625, τα περιγραφόμενα δε στο Βιβλίο θαύματα συνέβησαν κατά την διάρκεια της αρχιερατείας του προκατόχου του Ευσεβίου κατά τα έτη 590-610. Η λοίμωξη συνέβη το 597. Κατά την εκτίμηση των ειδικών ο αρχιεπίσκοπος Ιωάννης εκφώνησε αυτές τις διηγήσεις ως ομιλίες κατά την εορτή του Αγίου Δημητρίου είτε επί σειρά αντιστοίχων ετών, είτε σε έκτακτη σειρά συνεχών ομιλιών, όταν ανήλθε στον αρχιεπισκοπικό θρόνο της Θεσσαλονίκης [8].

Μας λέγει λοιπόν στο κεφάλαιο «Περί του λοιμού»[9], ότι πριν από λίγο χρόνο ήλθε στην πόλη αυτή «θεήλατος οργή», η παμφάγος, παντοφθόρος και παντοφόνος, επειδή ενωρίτερα δεν συμμορφώθηκαν οι Θεσσαλονικείς προς το θέλημα του Θεού, μετά από μικρότερες μάστιγες που έπληξαν τα φυτά και τα ζώα. Ούτε, όταν μετέφερε την πληγή στα θηλάζοντα μικρά παιδιά, έγιναν οι κάτοικοι καλύτεροι. Το πνευματικό οίδημα, το οίδημα των ψυχών, δεν υποχώρησε ούτε με αυτήν την τομή, γι᾽ αυτό και επέτρεψε ο Θεός να επιπέσει στην πόλη ο σκληρός και ανυπόφορος καυτήρας της λοίμωξης, ο οποίος δεν έδειξε οίκτο ούτε για τα νήπια, ούτε για τις γυναίκες, ούτε για τους νέους, ούτε κάποια φειδώ για τους άνδρες που ήσαν απαραίτητοι για την άμυνα της πόλης, που δεινοπαθούσε από τις επιθέσεις των βαρβάρων. Όλοι αναρπάζονταν ορμητικά, από τα νήπια μέχρι τους άντρες, με εξαίρεση εκείνων που βρίσκονταν σε βαθιά γεράματα. Και αυτό για να φανεί ότι την φθορά δεν την προκάλεσε κάποια φυσική δυσκρασία του αέρα, που θα έπληττε πρώτα τους ηλικιωμένους, αλλά ο Κύριος· καταστρέφονταν οι νέοι και ακμαίοι, ενώ διατηρούνταν οι γέροι που ήσαν στα πρόθυρα του τάφου και εβίωναν έτσι διπλό θάνατο με όσα συνέβαιναν. Όλες οι πύλες της πόλης ήσαν γεμάτες από τις

ολοήμερες εκφορές των νεκρών. Σε όλα τα φέρετρα μετέφεραν περισσότερους από έναν νεκρούς, δύο και τρεις σε περίπτωση ανδρών και γυναικών και, αν ήσαν παιδιά, τέσσερα και πέντε. Πολλοί νεκροί έμεναν άταφοι στα σπίτια, αφού δεν υπήρχαν υγιή συγγενικά πρόσωπα για να τους μεταφέρουν. Τραύματα δεν φαίνονταν πουθενά στα σώματα· ξαφνικά ερχόταν ο θάνατος με βρύσες αίματος από το στόμα, σημάδι που έδειχνε ότι αυτός που το έπαθε θα πέθαινε. Στεναγμοί και πένθη απλωμένα παντού. Σε κάθε σπίτι οι νεκροί ήσαν περισσότεροι από τους ζωντανούς. Πολλοί έμεναν άταφοι και κάποιες φορές γίνονταν και βέβηλοι ενταφιασμοί· ανοίγονταν παλαιοί τάφοι και γέμιζαν από πτώματα σωρηδόν κρυφά την νύκτα από ανθρώπους που δεν ήθελαν να μείνουν άταφοι οι δικοί τους.

Μπροστά σ᾽ αυτόν τον κίνδυνο όλοι έφευγαν από τα σπίτια τους και κατέφευγαν στους ναούς, στους οίκους των Αγίων και οι περισσότεροι κατέφυγαν «εις τον ιαματικόν και φυλακτήριον οίκον του πανενδόξου μάρτυρος, και τοσούτοι ήσαν, τεκμαίρομαι ειπείν, ως μηδέ άλλον ένα χωρείν το άγιον τέμενος». Τέτοιος συνωστισμός υπήρχε στον ναό του Αγίου Δημητρίου, ώστε δεν χωρούσε ούτε ένας ακόμη. Ούτε αποστάσεις ούτε μάσκες ούτε απολυμαντικά μέσα στον ναό. Ο ιός έμεινε απ᾽ έξω. Και κατά την διάρκεια της νύκτας εμφανιζόμενος ο Άγιος Δημήτριος εθεράπευε τους περισσοτέρους, και την άλλη ημέρα έφευγαν υγιείς μέσα από τον υγιόδωρο ναό του μεγαλομάρτυρος Δημητρίου. Υγιόδωρος λοιπόν και όχι νοσογόνος και μολυσμένος ο ναός του μεγαλομάρτυρος. Και οι άλλοι ναοί το ίδιο.

Είναι συγκλονιστική η περιγραφή των συμπτωμάτων της λοίμωξης που συνόδευαν αυτούς που έμπαιναν στον ναό του Αγίου Δημητρίου. Άλλοι φλέγονταν από κακοήθεις πυρετούς με βουβονικά οιδήματα. Σε άλλους ανέβλυζαν από το στόμα βρύσες αιμάτων, σαν να είχαν σφαχθή αοράτως. Άλλων σάλεψε ο νους από τον έντονο υψηλό και συνεχή πυρετό και έμοιαζαν με μανιακούς. Μερικών καίγονταν τα εσωτερικά, χωρίς οι γιατροί να μπορούν να διαγνώσουν την αιτία. Τα φάρμακα που τους έδιναν δεν απέδιδαν την υγεία, αλλά ούτε κάποια προσωρινή ανακούφιση από τους πόνους. Σε άλλους ενέσκηψε μία παράξενη και αγνοούμενη από τους ιατρούς πάθηση· είχαν σφοδρότατο πυρετό που τον άντεχαν μόνο επί οκτώ μέχρι δέκα ώρες και, όταν πέθαιναν, δεν μπορούσαν οι οικείοι ούτε να τους στολίσουν ή να τους λούσουν και να τους πλύνουν ή να τους μεταφέρουν σε άλλο τόπο, διότι τα μέλη διαλύονταν αμέσως, σαν να τα είχε κανείς συγκολλήσει με απλό κερί ή με απαλό έμπλαστρο.

4. Συμπεράσματα και συγκρίσεις

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἰωάννης, αὐτόπτης μάρτυρας τῆς φοβερῆς λοίμωξης καί

ἀπολύτως ἀξιόπιστος, διότι τά διηγεῖται λίγα χρόνια μετά σέ ἀνθρώπους πού τά εἶχαν ζήσει καί τά ὑποστῆ, παραθέτει καί πολλές ἄλλες λεπτομέρειες γι᾽ αὐτό τό θαῦμα τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, τίς ὁποῖες μπορεῖ κανείς νά διαβάσει στίς πηγές πού παραπέμπουμε στίς ὑποσημειώσεις. Ἐμᾶς μᾶς ἐνδιέφερε νά δείξουμε λόγῳ τῆς συγκυρίας τοῦ Κορωνοϊοῦ πῶς θά ἔπρεπε οἱ ἐπίσκοποι, οἱ ἄλλοι κληρικοί, οἱ θεολόγοι καί οἱ ἁπλοῖ πιστοί νά ἀντιμετωπίσουμε τόν φόβο καί τόν τρόμο πού ἀδικαιολόγητα ἔχουν ἐνσπείρει οἱ ἁρμόδιοι γιά τούς δικούς τους λόγους σέ ὅλο τόν πλανήτη μέ φοβερές συνέπειες, στήν οἰκονομική καί κοινωνική ζωή, στήν ψυχική καί σωματική ὑγεία τῶν ἀνθρώπων, καί πρό παντός στήν θεοσέβεια, στήν ἐμπιστοσύνη στόν Χριστό καί στήν Ἐκκλησία του, πού φαίνεται νά εἶναι ὁ κύριος στόχος.

Ἰδιαίτερα στήν Ὀρθόδοξη Ἑλλάδα, πού παρά τίς ρωγμές καί τίς πνευματικές κατεδαφίσεις ὑπάρχουν ἀκόμη ἀντοχές στήν Πίστη τοῦ λαοῦ, ἡ στόχευση εἶναι ὁλοφάνερη. Λίγο πρίν ἀπό τό Πάσχα, στήν ἀρχή τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, πρίν ἀπό τήν ἑορτή τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καί μέχρι τόν Μάϊο ἔκλεισαν παντελῶς τούς ναούς, τά νοσοκομεῖα καί θεραπευτήρια αὐτά τῶν ψυχικῶν καί σωματικῶν νοσημάτων καί ἐσυκοφάντησαν τό κορυφαῖο καί ἁγιώτατο μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Μετά ἀπό σύντομη χαλάρωση ἐπανῆλθαν κατά τό Πάσχα τοῦ καλοκαιριοῦ, τόν Δεκαπενταύγουστο, κατά τήν ἑορτή τῆς Παναγίας, καί ἐπέβαλαν τήν ὑποχρεωτική χρήση τῆς μάσκας μέσα στούς ναούς προσβάλλοντας τήν ἱερότητά τους καί ἐξισώνοντάς τους μέ ὅλα τά ἄλλα κτίσματα καί κτίρια, ἀγνοώντας τήν ἐντός τῶν ναῶν ἁγιαστική καί θεραπευτική ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καί τώρα πρίν ἀπό τήν μεγάλη ἑορτή τοῦ πολιούχου τῆς Θεσσαλονίκης Ἁγίου Δημητρίου μέ τήν τεράστια ἰαματική καί θεραπευτική του Χάρη, καταγεγραμμένη καί σέ ἱστορικά κείμενα, ὅπως εἴδαμε, καί στίς συνειδήσεις τῶν πιστῶν, ἀπαγορεύουν τήν λιτανεία τῶν ἱερῶν λειψάνων καί τῆς εἰκόνας του στούς δρόμους τῆς Θεσσαλονίκης, γιά νά μή ἀπολυμανθεῖ καί καθαρίσει ἡ ἀτμόσφαιρα ἀπό τούς πνευματικούς καί φυσικούς ἰούς. Ἀπαγορεύουν ἀκόμη καί τήν προσέλευση τοῦ πλήθους τῶν πιστῶν προσκυνητῶν στόν ναό του, γιά νά τιμήσουν τόν μυροβλύτη καί θαυματουργό πολιοῦχο. Σέ ὅσους ὀλίγους θά ἐπιτραπεῖ νά προσέλθουν θά τούς ἐπιβληθεῖ ἡ ἀσεβής μασκοφορία, πού προσβάλλει τήν παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ καί τήν χάρη τῶν Ἁγίων. Ἀντί νά τιμήσουμε καί νά δοξάσουμε τόν Θεό καί τούς Ἁγίους, μέ τίς μάσκες τούς ἀτιμάζουμε καί τούς ἀγνοοῦμε.

Ἡ θνησιμότητα πού προκάλεσε καί προκαλεῖ ὁ Κορωνοϊός παγκοσμίως εἶναι ἐλάχιστη, καί ἐλαχιστότατη στήν χώρα μας. Εἰδικοί λοιμωξιολόγοι καταξιωμένοι διεθνῶς, ὅπως ὁ Ἕλληνας καθηγητής Γιάννης Ἰωαννίδης πού διδάσκει σέ πανεπιστήμιο τῆς Καλιφόρνιας, ὑπολογίζουν ὅτι γιά ἄτομα ἄνω τῶν 70 ἐτῶν ὁ

δείκτης θνητότητας εἶναι γύρω στό 0,15-0,20 τοῖς ἑκατό, πού σημαίνει ὅτι σέ χίλιους ἀνθρώπους (1000) πεθαίνουν περίπου οἱ δύο (2), ἐνῶ γιά τίς νεώτερες ἡλικίες κάτω τῶν 70 ἐτῶν ὁ δείκτης εἶναι πολύ χαμηλότερος, γύρω στό 0,03-0,04 τοῖς ἑκατό, πού σημαίνει ὅτι στίς δέκα χιλιάδες ἀνθρώπων (10.000) πεθαίνουν τρεῖς ἕως τέσσερις. Κρίνει γιά τόν λόγο αὐτό ὁ καθηγητής Ἰωαννίδης ὅτι «Δέν δικαιολογεῖται ἐπιβολή νέων περιοριστικῶν μέτρων στίς διάφορες χῶρες»[10]. Ἀπό θεολογικῆς πλευρᾶς καί ἐκκλησιαστικῆς εἶναι ἀπαράδεκτο μέ ἕνα μικρό καί ἀσήμαντο κίνδυνο θανάτου νά τρομοκρατοῦνται οἱ Χριστιανοί πού δέν πρέπει νά φοβοῦνται καθόλου τόν θάνατο καί νά ἐμπιστεύονται τόν Θεό, ὁ ὁποῖος καθορίζει τά ὅρια τῆς ζωῆς καί τήν ὥρα τοῦ θανάτου, ἀνάλογα πρός τό πνευματικό συμφέρον τοῦ καθενός. Στήν περίπτωση τοῦ λοιμοῦ τῆς Θεσσαλονίκης ὁ δείκτης θνητότητας ἦταν τεράστιος, ὅπως εἴδαμε στήν διήγηση τοῦ θαύματος, καί ὁ Ἅγιος Δημήτριος ἐπενέβη θαυματουργικά. Τώρα πού ὁ κίνδυνος εἶναι ἐλαχιστότατος ἀμφισβητοῦμε τήν δύναμη καί τήν ἰαματική του Χάρη καί ἀπό φόβο κλείνουμε τόν ναό οὐσιαστικά καί μάλιστα κατά τίς ἡμέρες τῆς ἑορτῆς του.

Τότε συνωστίζονταν ὅλοι στόν ναό του, μέχρι σημείου νά μήν ὑπάρχει πλέον χῶρος οὔτε γιά ἕνα ἄτομο. Τώρα φαίνεται ὅτι ἔχασε τήν ἰαματική του Χάρη ὁ πολιοῦχος Ἅγιος καί οἱ ἄλλοι Ἅγιοι καί, ἀντί νά γεμίζουμε ἀσφυκτικά τούς ναούς καί νά ζητοῦμε τή βοήθειά τους, τούς κλείνουμε ἤ περιορίζουμε τόν ἀριθμό τῶν εἰσερχομένων ἤ φορᾶμε μάσκες ἀμφισβητώντας τήν ἰαματική καί θεραπευτική τους δύναμη.

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἰωάννης αἰσθάνεται τό ποιμαντικό χρέος σέ ὁμιλίες του κατά τήν ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου νά παρουσιάσει τήν μεγάλη ἰαματική καί θεραπευτική Χάρη του καί νά προτρέψει νά προστρέχουμε στόν ναό του γιά βοήθεια. Ὁ διάδοχός του σημερινός μητροπολίτης καί οἱ κληρικοί του ὄχι μόνο σιωποῦν καί κρύβονται, ἀλλά καί δείχνουν ὑπέρμετρο ζῆλο στό κλείσιμο τῶν ναῶν καί στήν ἐπιβολή τῆς μασκοφορίας, καί ἄς διδάσκει ὁ ἄλλος ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ὁ Ἅγιος Συμεών ὁ Μυσταγωγός, ὅτι ὅλα μέσα στούς ναούς ἁγιάζουν καί δέν μολύνουν. Ὁ Ἅγιος Δημήτριος στό ἄνθος τῆς νεότητος δέν φοβήθηκε τόν θάνατο καί ἔστειλε καί τόν Ἅγιο Νέστορα, ἔφηβο ἀκόμη, νά μαρτυρήσει ὑπέρ τοῦ Χριστοῦ λέγοντας τό γνωστό «καί τόν Λυαῖον νικήσεις καί ὑπέρ Χριστοῦ μαρτυρήσεις». Τώρα φοβόμαστε τόν Κορωνοϊό πού δέν εἶναι πάντως παμφάγος, παντοφθόρος καί παντοφόνος, ὅπως ἡ παλαιά λοίμωξη τῆς Θεσσαλονίκης. Πειθαρχοῦμε στούς νέους εἰδωλολάτρες τῆς θεᾶς Ὑγείας, ἀσεβοῦμε πρός τόν Θεό καί πικραίνουμε τόν φιλόπολι μεγαλομάρτυρα καί θαυματουργό πολιοῦχο μας, τόν Ἅγιο Δημήτριο. Ἔρημη πνευματικά καί κλειστή ἡ Θεσσαλονίκη αὐτές τίς ἡμέρες. Ποῦ νά βασισθεῖ ὁ φιλάνθρωπος Ἅγιος, γιά νά ζητήσει τό ἔλεος τοῦ Χριστοῦ, ὅπως τοῦ ζητᾶμε στό ἀπολυτίκιό του;

«Μέγαν εὕρατο ἐν τοῖς κινδύνοις, σέ ὑπέρμαχον, Θεσσαλονίκη, ἀθλοφόρε τά ἔθνη τροπούμενον. Ὡς οὖν Λυαίου καθεῖλες τήν ἔπαρσιν, ἐν τῷ σταδίῳ θαρρύνας τόν Νέστορα, οὕτως Ἅγιε, Μεγαλομάρτυς Δημήτριε, Χριστόν τόν Θεόν ἱκέτευε δωρήσασθαι ἡμῖν τό μέγα ἔλεος».

[1]. Βλ. Πρωτοπρεσβύτερος Θεοδωρος Ζησης, «Ἡ Λῆμνος σώθηκε ἀπό λοιμική νόσο μέ προσευχές τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ», στό περιοδικό Θεοδρομία 22 (2020) 154-161 καί στό νέο βιβλίο μας Ἐκκλησία καί Κορωνοϊός. Προσβολή τῶν δογμάτων καί τῆς ἱερότητας τῶν ναῶν, Θεσσαλονίκη 2020, σελ. 13-24.

[2]. Ἐνθ᾽ ἀνωτ. στή Θεοδρομία σελ. 158, στό νέο βιβλίο μας σελ. 19.

[3]. Δημοσιεύθηκε στό ἱστολόγιο «ikivotos.gr», στίς 13.9.2020.

[4]. Μία πρώτη ἀναίρεση τῶν θέσεων τοῦ Ἰωάννη Μπουγᾶ βλ. εἰς ἄρθρο τοῦ θεολόγου Β. Χαραλάμπους, «Ἀνυπόστατα τά περί νεοβαρλααμισμοῦ πού ἀποδίδονται διά τήν μή χρῆσιν τῆς μάσκας», εἰς Ὀρθόδοξος Τύπος, ἀριθμός φύλλου 2324, 9 Ὀκτωβρίου 2020, σελ. 1 καί 2.

[5]. Στή Θεοδρομία σελ. 191-215, στό νέο μας βιβλίο σελ. 67-102.

[6]. Περί τοῦ ἱεροῦ ναοῦ καί τῆς τούτου καθιερώσεως, PG 155, 336.

[7]. Βλ. στό μνημονευθέν ἀνωτέρω βιβλίο μας Ἐκκλησία καί Κορωνοϊός, σελ. 119-138.

[8]. Ὅλα τά σχετικά κείμενα δημοσιεύθηκαν ἀπό τό Κέντρο Ἁγιολογικῶν Μελετῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης σέ τόμο μέ τίτλο Ἡ Γραμματεία τῶν Δημητρείων. Α΄. Διηγήσεις περί τῶν θαυμάτων τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, Κείμενο, Μετάφρασις, Εἰσαγωγή, Σχόλια, ἀπό τόν Παναγιωτη Κ. Χρηστου, Θεσσαλονίκη 1993.

[9]. Αὐτόθι, σελ. 212-231.

[10]. Βλ. Διαδίκτυο, στό ἱστολόγιο Ὀρθόδοξος Τύπος, 21.10.2020.

Πηγή: Ακτίνες